

De kern van de vraag

De ontluikende hernieuwing van het debat over kernenergie is grotendeels gebaseerd op wensdromen. Allereerst de wensdroom dat kernenergie de afhankelijkheid van olie en haar louche leveranciers zal verminderen. Die afhankelijkheid zal daarmee echter alleen maar verschuiven en niet verminderen. Ook uranium is zowel in voorraad als geografisch begrensd. Zijn de leveranciers daarvan minder louche? En zo ja, blijft dat zo als er grote financiële belangen gaan meespelen? Ooit zei een hoge ambtenaar tegen me: als het stropdassengehalte toeneemt en het aantal vrouwen afneemt gaat het over veel geld en macht. Ik moet daar vaak aan denken als ik van die keurige meneren bij elkaar zie.

Mocht de politiek ooit besluiten tot het opschorten van het moratorium voor kerncentrales, dan wil dat nog lang niet zeggen dat ze er inderdaad ook zullen komen. In de geliberaliseerde markt zal dat initiatief van particuliere investeerders moeten komen. Of die durven te investeren in zo'n risicovolle belegging als een kerncentrale is zeer de vraag. Bij de privatisering in Engeland had niemand er belangstelling voor. Naast het probleem van het radioactieve afval dreigen bij grootschalige toepassing van kernenergie in de wereld oplopende prijzen door tekorten aan uranium. En reken er op dat er voldoende mensen zullen zijn die de mogelijke overheidssteun aan die investeerders minstens even goed in het oog zullen houden als VVD Kamerlid De Krom de steun aan duurzame energie nu zo kritisch tegen het licht houdt. Al sinds half december vorig jaar ligt er een klacht bij de Europese Commissie over concurrentievervalsende overheidssteun aan de kerncentrale die in Finland in aanbouw is. In die zaak kan mevrouw Kroes, de Europese Commissaris voor mededinging, voor het eerst echt haar tanden laten zien. Ik ben benieuwd.

Staatssecretaris Van Geel ziet op afzienbare termijn nog geen nieuwe kerncentrales gebouwd worden. Juist vanwege de gigantische financiële risico's die investeerders voor die lange termijn lopen zijn er geen initiatieven te verwachten. Van Geel noemde vier randvoorwaarden voor een zinvolle discussie over dit onderwerp:

1. de uraniumwinning zal schoon moeten worden;
2. het afvalprobleem mag niet ten koste gaan van volgende generaties;
3. er moeten oplossingen gevonden worden voor het gevaar van proliferatie en
4. er moeten oplossingen gevonden worden voor het gevaar van terrorisme.

Die voorwaarden maken de discussie over nieuwe kerncentrales voor altijd zinloos. Zo'n bouwwerk vergt bovendien enorme en tijdrovende procedures. Iemand heeft me eens voorgerekend hoe lang het duurt voor er ook maar één spade voor een kerncentrale de grond in zou kunnen. Tegen die tijd is zonne-energie overal en waait vanaf de Noordzee een enorme hoeveelheid energie ons land binnen.

Kernenergie, ondanks alles? Wees wijzer en ga verder met ODE.

Cees Bakker,
Voorzitter ODE